

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám:

IV/215-6/2022

Érkezett:

2022 MÁRC 31.

Példány:

1

Kezelőiroda:

Melléklet:

8 db

du

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A

indítványozó az Alkotmánybíróság IV/215-4/2022 számú hiánypótlási tájékoztatása alapján az alábbiakat adja elő.

Az eljárt bíróságok döntéseinek indokolása szerint a bíróságok azért nem hoztak az indítványozó keresete alapján annak tárgyában érdemi döntést, mert az új perrendtartás, a 2016. évi CXXX. törvény nem teszi lehetővé a Pénzügyminisztérium támogató okiratot visszavonó, illetve a támogatás visszafizetésére kötelező döntésének jogszerűtlensége tárgyában a megállapítására irányuló kereseti kérelmet.

A bíróságok arra hivatkoztak, hogy az új perrendtartás szűkebb, mint a korábbi. Az új Pp 172 § (3) bekezdése szerint megállapítási keresetnek csak valamely jog vagy jogviszony fennállásának vagy fenn nem állásának megállapítása iránt van helye, de az indítványozó keresete nem erre irányult.

Az indítványozó ezzel szemben hivatkozott arra, hogy lényegét tekintve és tartalmában nincs változás a régi Pp 123 § és az új Pp 172 § (3) bekezdése között. Csupán a szövegezés változott.

Ezzel kapcsolatban az indítványozó utalt arra, hogy a bírói gyakorlat egyébként már a régi Pp 123 §-t is úgy értelmezte, ahogy az új Pp szövege szól:

A Kúria a BH2016. 119. sz. határozatban még a régi Pp 123 § alapján rögzítette, hogy: "megállapításra irányuló keresetben a felperes valamely jog vagy jogviszony fennállásának (pozitív megállapítási kereset) vagy fenn nem állásának (negatív megállapítási kereset) a megállapítását kéri a bíróságtól."

Ez pont megegyezik az új Pp rendelkezésével, amiből viszont logikusan következik, hogy ha a régi Pp alapján volt helye megállapítási keresetnek, abban az esetben az új Pp szerint is van helye.

Ebbe az ellentmondásba a jogerős másodfokú ítéletében a Törvényszék is belezavarodott. A jogerős ítélet ugyanis azt rögzíti hogy: "A fellebbezésben szintén hivatkozott Pp. 528. § a végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránt indított per szabályai között található, és annak indokolásának a felperes által a fellebbezésében hivatkozott részlete is **a követelés érvényes létre nem jöttére alapított pert említ, amely valamely jogviszony fenn nem állása iránt indított pernek felel meg.**"

A Törvényszék szerint tehát: a követelés érvényes létre nem jöttére alapított per valamely jogviszony fenn nem állása iránt indított pernek felel meg.

Csakhogy az indítványozó keresete, ami a Pénzügyminisztérium elállási jellegű jognyilatkozata jogszerűtlenségének a megállapítására irányult, a tartalmát, irányultságát és lényegét tekintve egyúttal a Pénzügyminisztérium követelése érvényes létre nem jöttének megállapítását jelenti. Lévé, hogy a Pénzügyminisztérium követelése magából a keresettel támadott saját jognyilatkozatából ered. A támogatás visszafizetésére kötelező jognyilatkozatnak még a megnevezése is ez.

Ha a követelés érvényes létre nem jöttére alapított per valamely jogviszony fenn nem állása iránt indított pernek felel meg, abban az esetben a jogerős ítélet önnön magának mond ellent. Oly módon, hogy értelmezhető indokolásról nem beszélhetünk.

A merev, formális és szűkítő jogértelmezés sérti a józan ész szabályát (Alaptörvény 28. cikk), és az e körben egységesen érvényesülő bírói gyakorlatot.

Utalt az indítványozó arra is, hogy a végrehajtás megszüntetési per szükségképpen feltételezi a végrehajtás megindulását. A józan észbe ütközik, hogy a fél azért várja meg az ellene irányuló végrehajtást, hogy ezáltal keletkezzen kereseti jogcíme. Indítványozó által hivatkozott Kúria eseti döntések is egyértelműen kimondták, hogy minden olyan esetben, amikor a végrehajtást nem előzi meg az ügy érdemi bírói elbírálása, abban az esetben az érintettnek már a végrehajtás megindulása előtt is meg van a jogvédelmi szükséglete, ami a végrehajtás elkerülése.

A végrehajtás megszüntetési pernek másfelől kizáró oka, hogy ugyanazon új perrendtartási jogszabály, amire az eljáró bíróságok hivatkoztak, egyidejűleg a végrehajtás megszüntetési per korábbi esetei közül kivette a követelés érvényes létre nem jöttének esetét:

Mivel azonban az érintettnek biztosítani kell az alkotmányos jogot, hogy az ügyét bíróság elé vigye, és ügyét a bíróság érdemben elbírálja, a Pp 528 §-hoz fűzött miniszteri indokolás szerint a jogalkotó kifejezetten lehetővé kívánta tenni - az indítványozó keresetével érintett körben - a megállapítási keresetet. A törvényi szabályozás logikája kifejezetten erre épül:

"Azokban az esetekben ugyanis, ahol a végrehajtás elrendelését nem előzte meg a követelés érvényes fennállásának az érdemi elbírálása, az adós az általános eljárási szabályok szerint megindított, a követelés érvényes létre nem jöttére alapított perben kérheti a sérelmezett jogviszony anyagi jog szabályai szerinti rendezését."

Viszont az indítványozó éppen azt, a követelés érvényes létre nem jöttére alapított megállapítási kereset nyújtotta be, amit a Pp 528 §-hoz fűzött miniszteri indokolás is megjelöl. Ezt nem bíráltak el az eljáró bíróságok.

Fentiekből az is következik, hogy amennyiben az eljáró bíróságok döntése mégis jogszerű, abban az esetben az új Pp végrehajtás megszüntetési esetkörök szűkítése nem áll összhangban ugyanezen jogszabály 172 § (3) bekezdésével.

Az indítványozó hivatkozik az Abtv. 28. § (1) bekezdésre: "Az Alkotmánybíróság a 27. §-ban meghatározott bírói döntés felülvizsgálatára irányuló eljárásban a 26. § szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is lefolytathatja."

Nem szabad megfeledkezni továbbá arról, hogy az indítványozó keresete nem csupán a Pénzügyminisztérium támogató okiratot visszavonó döntése ellen irányult. A kereset a támogatás visszafizetésére kötelezés ellen is irányult, az indítványozó ennek jogszerűtlensége megállapítását is kérte.

Az eljárt bíróságok döntése egyáltalán nem tartalmaz azonosítható indokolást arra, hogy a hatósági, közhatalmi jellegű, egyéb jogorvoslattal meg nem támadható támogatás visszafizetésére kötelezés jogszerűtlenségére nézve miért nincs helye megállapítási keresetnek. Ebben az esetben marasztalási kereset előterjesztése ráadásul még fogalmilag is kizárt, más eset pedig nincs.

A támogatás visszafizetésére kötelezés áll közvetlen összefüggésben az indítványozó jogvédelmi szükségletével. A támogató okirat visszavonásának jogszerűtlensége tulajdonképpen ennek előkérdése.

Az indítványozó továbbá a per során jogorvoslati kérelmeiben kifejtette, hogy az időközbeni lehetetlenülésre és a támogatás folyósítási feltételrendszerére tekintettel a még ki nem folyósított összegre nem tud marasztalási keresetet beadni, illetve az esedékesség és egyéb feltételek hiányában szükségképpen elvesztességet eredményezne, ami értelmetlen és a józan eszt sérti.

Továbbá az időközben bekövetkezett lehetetlenülés miatt a jogviszony pusztá megállapítására irányuló kereset ellentmondásos is, hiszen úgy kellene a támogatási jogviszony fennállásának megállapítását kérni, hogy a jogviszony lehetetlenülés miatt egyébkéntis megszűnt, tehát nem áll fenn. Ez értelmetlen és a józan eszt sérti.

Általánosságban elmondható, hogy az eljárt bíróságok részéről az indítványozó által a perben felhozott érvekre és feltárt ellentmondásokra semmilyen azonosítható érdemi reagálás nem történt. Az indítványozó által előadottakra vonatkozóan a döntéseknek ezért nincs is indokolása.

Szembetűnő, hogy egyik bíróság sem mondta ki, főképp nem jelölte meg azt, hogy az indítványozó megállapítás helyett marasztalási keresettel kérheti a bíróságtól az ügyének érdemi elbírálását.

A másodfokú bíróság ez alól így bújt ki: „Tekintettel arra, hogy a Pp. 172.§ (3) bekezdése szerinti megállapítás azon törvényi feltétele nem állt fenn, hogy a kereset valamely jog vagy jogviszony fennállásának vagy fenn nem állásának megállapítására irányuljon, az elsőfokú bíróságnak azt már nem kellett vizsgálnia, hogy a jogmegóvás szükségessége és a marasztalás iránti kérelem kizártsága fennáll-e.”

A probléma és az ellentmondás, mely az Alaptörvény XXVIII cikk (1) bekezdése szerint tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog sérelmét jelenti abban áll, hogy ahhoz, hogy a bíróság perben az érintett jogait és kötelezettségeit elbírálja, az érintettnek kétfajta kereseti kérelem típus áll rendelkezésre: megállapítás, vagy marasztalás.

Amennyiben egyik sem biztosított, akkor az Alaptörvény XXVIII cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog sérül. Ez nem csupán contra legem jogalkalmazás, hiszen ennek konkrét és közvetlen következménye, hogy az indítványozó elvesztette a jogát ahhoz, perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül elbírálja.

Mivel a visszafizetésre kötelezés hatósági, közhatalmi jellegű aktus, a kereset tartalmilag és lényegét tekintve jogorvoslati jellegű is.

Minekután az Alkotmánybíróság hiánypótlási tájékoztatása az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való alapjogra nem tért ki, erre az indítványozó jelen beadványában külön nem tesz kiegészítő előadást, mindenben az alkotmányjogi panaszban már előadottakat tartja fenn.

Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt kiterjeszti a Kúria felülvizsgálatot megtagadó Pfv.I.20.003/2022/4. végzésére.

Indítványozó kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, állapítsa meg a Kúria Pfv.I.20.003/2022/4. számú végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt is semmisítse meg.

Az Alaptörvény megsértett rendelkezései a Kúria végzés tekintetében is:

Tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint.

"Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el."

valamint

Jogorvoslathoz való alapjog, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint.

"Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti."

A Kúria döntés alaptörvény-ellenessége ugyanabban áll, mint az első és másodfokú bírói döntések esetében az indítványozó előadta.

Az indítványozónak a már leírt okokból ténylegesen nem volt joga ahhoz, illetve elvesztette a jogát arra, hogy a jogát és kötelezettségét törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül elbírálja. Egyúttal az indítványozó a már leírt okokból jogorvoslati tartalmú és jellegű igénnyel sem tudott élni a Pénzügyminisztérium támogatás visszafizetésre kötelező hatósági, közhatalmi jellegű döntése ellen.

Miközben az indítványozó a Pénzügyminisztérium bírósági út igénybevétele nélkül közvetlenül végrehajtó, - a bírói döntések szerint - megkérdőjelezhetetlen, hatósági, közhatalmi jellegű döntése folytán az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási fenyegetettség alatt áll, illetve végrehajtás alá kerül.

Nyilatkozom arról, hogy nevem nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.

 2022.03.30.

